

HOLLAND CASINO
JAARREKENING 2015

JAARREKENING

BALANS PER 31 DECEMBER 2015

in duizenden euro, na resultaatbestemming

ACTIVA		
	2015	2014
Vaste activa		
Immateriële vaste activa ¹	2.572	1.990
Materiële vaste activa ²	118.506	128.796
Financiële vaste activa ³	1.050	1.050
	122.128	131.836
Overige vorderingen		
Nog niet geamortiseerde fees ⁴	887	-
Viottende activa		
Vorraden ⁵	899	673
Vorderingen en overlopende activa ⁶	5.799	4.690
Liquide middelen ⁷	96.184	77.709
	102.882	83.072
	225.897	214.908

PASSIVA		
	2015	2014
Eigen Vermogen⁸		
Wettelijke reserve	2.572	1.949
Overige reserve	92.359	52.954
	94.931	54.903
Vorzieningen⁹	10.806	18.316
Langlopende schulden¹⁰	-	43.410
Kortlopende schulden		
Af te dragen winst ¹¹	27.281	-
Belastingen ¹²	17.244	23.123
Schulden aan kredietinstellingen ¹³	-	9.035
Diverse schulden ¹⁴	75.635	66.121
	120.160	98.279
	225.897	214.908

REKENING VAN BATEN EN LASTEN OVER 2015

in duizenden euro

BATEN		
	2015	2014
Opbrengst Tafelspelen	233.261	213.895
Opbrengst Speelautomaten	294.209	258.758
Troncopbrengst/tips ¹⁶	22.777	21.850
Entreeontvangsten	2.034	1.905
Horecaopbrengst ¹⁷	20.464	21.207
Overige opbrengsten ¹⁸	3.476	3.555
Baten voor kansspelbelasting	576.221	521.170
Kansspelbelasting ¹⁹	-152.967	-137.069
Nettobaten	423.254	384.101

LASTEN		
	2015	2014
Personeelskosten ²⁰	-202.071	-204.057
Operationele kosten ²¹	-116.406	-101.975
Afschrijvingen ²²	-35.957	-39.483
Bijzondere baten en lasten ²³	461	-22.927
	-353.973	-368.442
Brutobedrijfsresultaat	69.281	15.659
Financiële baten en lasten ²⁴	-1.972	-3.706
Nettobedrijfsresultaat	67.309	11.953

KASSTROOMOVERZICHT OVER 2015

in duizenden euro

KASSTROOMOVERZICHT		
	2015	2014
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Brutobedrijfsresultaat	69.281	15.659
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen en bijzondere waardevermindering	35.957	39.483
Mutatie voorzieningen	-7.510	1.370
Mutatie werkkapitaal	-2.751	14.087
	25.696	54.940
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	94.977	70.599
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in immateriële vaste activa	-1.360	-1.025
Investerings in materiële vaste activa	-19.720	-17.563
Opbrengst verkopen in materiële vaste activa	58	255
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-21.022	-18.333
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Opgenomen bankkrediet	-	-
Aflossing bankkrediet	-49.388	-11.999
Interest en financieringskosten	-6.332	-4.012
Ontvangen dividend	240	200
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	-55.480	-15.811
Mutatie liquide middelen		
	18.475	36.455
Gelden onderweg		
	3.092	2.980
Geldvoorraad casino's		
	30.307	29.502
Banktegoeden		
	62.785	45.227
Liquide middelen per 31 december	96.184	77.709

TOELICHTING OP DE BALANS, DE REKENING VAN BATEN EN LASTEN EN HET KASSTROOMOVERZICHT

ACTIVITEITEN

De Nationale Stichting tot Exploitatie van Casinospelen in Nederland (Holland Casino), statutair gevestigd te 's-Gravenhage in Nederland, exploiteert casinospelen en speelautomaten.

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN DE JAARREKENING

De jaarrekening is opgesteld volgens de Nederlandse verslaggevingsregels zoals vermeld in de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW. De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden in beginsel plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen hun kostprijs.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

SCHATTINGSWIJZIGING

In 2014 is de geschatte einddatum van de economische levensduur van bepaalde casino-activa in Leeuwarden en Venlo gewijzigd van 2015 naar respectievelijk 2016 en 2017. Deze schattingswijziging heeft geleid tot 1,0 miljoen euro lagere afschrijvingskosten in 2014.

CONTINUÏTEITSVERONDERSTELLING

De jaarrekening 2015 van Holland Casino is door het Bestuur opgesteld op basis van de veronderstelling van continuïteit. De financiële positie en resultaten, operationele kasstromen, de beschikbare financieringsruimte en toekomstverwachtingen worden in het verslag van het Bestuur toegelicht. Hierin zijn ook de doelstellingen van Holland Casino terug te vinden ten aanzien van onder andere het beleid met betrekking tot financiering, kasstroom- en liquiditeitsrisico's.

In 2015 is een nieuwe kredietfaciliteit afgesloten met de ING en ABN AMRO met een looptijd van vijf jaar. In de kredietfaciliteit is rekening gehouden met de privatisering van Holland Casino, de wijziging van rechtsvorm en eventueel aandeelhouder(s). Door deze flexibiliteit borgt Holland Casino haar financiering tot na de verwachte privatisering in 2017.

De prognose voor 2016 en navolgende jaren laat zien dat Holland Casino kan voldoen aan de vereiste financiële ratio dan wel afspraken binnen de nieuw afgesloten kredietfaciliteit.

GEBRUIK VAN SCHATTINGSPOSTEN

Bij het opstellen van de jaarrekening is het noodzakelijk dat Holland Casino schattingen maakt en van bepaalde veronderstellingen uitgaat die van invloed kunnen zijn op de waardering van de activa, passiva en de uitkomsten van de rekening van baten en lasten. De werkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen en veronderstellingen.

Belangrijke schattingsposten zijn:

- ◇ levensduur en waardering van de materiële vaste activa;
- ◇ waardering van de financiële vaste activa;
- ◇ voorziening reorganisatie;
- ◇ voorziening personeelsbeloningen.

OMREKENING VAN VREEMDE VALUTA

De activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de per balansdatum geldende koersen. Transacties die luiden in een vreemde valuta, worden omgerekend tegen de wisselkoers op het moment van de transactie. Koersverschillen worden in de rekening van baten en lasten verwerkt. Koersverschillen en provisies die het gevolg zijn van wisseltransacties worden verantwoord onder overige opbrengsten.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

Onder immateriële vaste activa zijn ontwikkelingskosten en software opgenomen. Ontwikkelingskosten, waarvan verwacht wordt dat deze dienstbaar zullen zijn aan de toekomstige resultaten, worden geactiveerd. Immateriële vaste activa worden gewaardeerd op het bedrag van bestede kosten, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen.

Immateriële vaste activa worden in 3 jaar lineair afgeschreven. Conform regelgeving wordt ten bedrage van de geactiveerde ontwikkelingskosten een wettelijke reserve gevormd.

MATERIËLE VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en, indien van toepassing, met bijzondere waardeverminderingen. De lineaire afschrijvingen geschieden overeenkomstig de geschatte economische levensduur en zijn berekend op basis van de aanschafwaarde, verminderd met de geschatte restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op terreinen wordt niet afgeschreven. De geschatte economische levensduur is in het algemeen voor:

Gebouwen	40 jaar
Verbouwingen	12 jaar
Installaties	5 - 12 jaar
Andere vaste bedrijfsmiddelen	3 - 8 jaar

Jaarlijks worden de geschatte economische levensduur en restwaarden van de materiële vaste activa getoetst. Zo nodig worden de afschrijvingen aangepast op basis van de resterende levensduur en herziene restwaarden. Een verlenging/verkorting van de geschatte economische levensduur zal vooral plaatsvinden als gevolg van renovatie en verplaatsing van casino's.

Materiële vaste activa in uitvoering worden gewaardeerd tegen kostprijs of lagere directe opbrengstwaarde. De vervaardigingsprijs bestaat uit materiaalkosten, directe arbeidskosten, een toerekenbaar deel van de indirecte productiekosten gebaseerd op een normaal niveau van bedrijfsactiviteit en toegerekende interestkosten. De directe opbrengstwaarde is gebaseerd op een verwachte verkoopprijs onder aftrek van nog te maken kosten voor voltooiing en verkoop.

De kosten die verband houden met het opleveren van huurpanden in oorspronkelijke staat worden geactiveerd en afgeschreven over de resterende huurperiode. Verbouwingen aan panden waarvan Holland Casino de huurder is, worden geactiveerd. Rente bij bouwactiviteiten wordt niet geactiveerd. Kosten voor periodiek groot onderhoud worden ten laste gebracht van het resultaat op het moment dat deze zich voordoen.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Deelnemingen waarin geen invloed op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs en, indien van toepassing, onder aftrek van bijzondere waardevermindering. De vorderingen op en schulden aan deelnemingen alsmede de overige vorderingen en schulden worden opgenomen tegen nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

VOORRADEN

De voorraden worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs op basis van de 'first in first out' (FIFO) methode of lagere netto-opbrengst-waarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden.

BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN

Wanneer de boekwaarde van een actief lager is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderverslies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en realiseerbare waarde.

VORDERINGEN EN SCHULDEN

De vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve interestmethode, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Kortlopende schulden worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve interestmethode.

LIQUIDE MIDDELEN

De liquide middelen zijn opgenomen tegen hun nominale waarden.

EIGEN VERMOGEN

Financiële instrumenten die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als eigen-vermogensinstrumenten, worden gepresenteerd als eigen vermogen.

VOORZIENINGEN

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. Indien van toepassing worden voorzieningen opgenomen tegen contante waarde.

Voorziening ontmantelingskosten

In deze voorziening zijn de verwachte contractuele ontmantelingskosten opgenomen voor het in oorspronkelijke staat brengen van gehuurde gebouwen en terreinen. In verband met de eventuele verhuizing naar het nieuwe pand in Utrecht was een voorziening getroffen voor de verwachte ontmantelingskosten van het huidige pand. De voorziening ontmantelingskosten is opgenomen tegen de contante waarde.

Voorziening personeelsbeloningen (jubileumverplichting)

De nettoverplichting van Holland Casino uit hoofde van langetermijnpersoneelsbeloningen, met uitzondering van pensioenregelingen, is het bedrag van de toekomstige beloning die werknemers hebben verdiend in ruil voor hun diensten in de verslagperiode en voorgaande perioden. Deze verplichting wordt ingeschat met behulp van de 'projected unit credit'-methode en wordt verdisconteerd tot de contante waarde. De disconteringsvoet is het rendement per balansdatum van obligaties met een waardering van de kredietwaardigheid van AA, waarvan de looptijd de termijn van de verplichtingen van Holland Casino benadert.

Voorziening reorganisatie

Deze voorziening heeft betrekking op kosten in verband met de reorganisatie van activiteiten en wordt gevormd indien voor Holland Casino een feitelijke of juridische verplichting is ontstaan en een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van de omvang van de verplichting. Deze kosten bestaan uit beëindigingsvergoedingen, nog te betalen salarissen tijdens de opzegtermijn gedurende welke tijd geen werkzaamheden meer worden verricht en overige kosten gerelateerd aan personeel.

Voorziening verlieslatende contracten

Voor verlieslatende contracten wordt een voorziening gevormd indien het waarschijnlijk is dat de onvermijdelijke kosten van het nakomen van de verplichtingen hoger zijn dan de economische voordelen van die contracten.

Voorziening AOV-uitkeringen

De voorziening AOV-uitkeringen is gevormd voor werknemers die onder de oude verzekering vallen. Deze verzekering keert AOV uit totdat de werknemer 62 jaar wordt. Holland Casino heeft besloten de AOV-uitkering aan deze personen tot 65 jaar uit te keren.

OPERATIONAL LEASES

Holland Casino treedt op als lessee in operational leases van speelautomaten en auto's. De geleaste speelautomaten en auto's worden niet geactiveerd. Leasebetalingen inzake de operational leases worden linear over de leaseperiode ten laste van het resultaat gebracht.

LANGLOPENDE SCHULDEN

Opgenomen leningen worden na eerste opname verantwoord tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve interestmethode. Direct toerekenbare transactiekosten worden daarbij geactiveerd en gesaldeerd met de opgenomen leningen. De effectieve rentelasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben en verantwoord in de rekening van baten en lasten.

FINANCIËLE INSTRUMENTEN

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als derivaten verstaan. Primaire financiële instrumenten worden initieel opgenomen tegen hun reële waarde. Vervolgwaardering geschiedt tegen geamortiseerde kostprijs. Ter afdekking van kasstroomrisico's worden rentederivaten gebruikt. Het kasstroomrisico is het risico dat de toekomstige kasstromen verbonden aan een financieel instrument zullen fluctueren in omvang als gevolg van veranderingen in de marktrente. Het kasstroomrisicobeleid is gericht op het minimaliseren van het risico dat toekomstige kasstromen uit hoofde van rentebetalingen op de externe financiering in omvang zullen fluctueren.

Derivaten waarbij de onderliggende waarde niet beursgenoteerd is, worden initieel tegen kostprijs opgenomen. Vervolgwaardering vindt plaats tegen kostprijs of lagere marktwaarde, tenzij kostprijshedge-accounting wordt toegepast. Holland Casino past kostprijshedge-accounting toe: het effectieve deel van de derivaten die zijn toegewezen voor kostprijshedge-accounting, wordt tegen kostprijs gewaardeerd en het ineffectieve deel wordt tegen reële waarde gewaardeerd voor zover sprake is van een overhedge en een verlies. De waardeveranderingen van de reële waarde van het ineffectieve deel worden direct in de rekening van baten en lasten verwerkt.

In 2015 zijn alle lopende rentederivaten afgewikkeld.

MANCOVERPLICHTING

De verplichtingen met betrekking tot de niet ingewisselde jetons, chips en tokens worden opgenomen tegen hun nominale waarde, onder aftrek van dat deel van de jetons, chips en tokens waarvan verwacht wordt dat de bezoekers ze niet meer ter omwisseling aanbieden.

JACKPOTVERPLICHTING

De verplichtingen met betrekking tot de jackpotverplichting worden opgenomen tegen de reële gemeten jackpotstanden.

GRONDSLAGEN VOOR RESULTAATBEPALING

REKENING VAN BATEN EN LASTEN

Het nettobedrijfsresultaat is het verschil tussen de nettobaten en de lasten.

OPBRENGST TAFELSPLEN

De opbrengst Tafelspelen is het verschil tussen de ontvangen inzetten en de uitkeringen.

OPBRENGST SPEELAUTOMATEN

De opbrengst Speelautomaten is het verschil tussen de inworpen in en de uitbetalingen van de Speelautomaten, gecorrigeerd voor nog uit te betalen progressive jackpots.

TRONCOPBRENGSTEN EN TIPS

Het betreft hier de bij de Tafelspelen en Speelautomaten ontvangen troncopbrengst, alsmede fooien ontvangen door horeca- en overig personeel.

HORECA- EN OVERIGE OPBRENGSTEN

Horecaopbrengsten worden verantwoord op het moment dat het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald en de inning van de vergoeding is ontvangen of waarschijnlijk is.

DIVIDEND

Onder de dividenden worden ontvangen dividenden van deelnemingen, die niet op nettovermogenswaarde worden gewaardeerd, opgenomen.

RESULTAAT

Baten worden in het algemeen verantwoord in het jaar waarin zij zijn ontvangen; lasten worden toegerekend aan de jaren waarop zij betrekking hebben. Verliezen worden genomen op het moment dat zij worden geconstateerd.

BELASTING TOEGEVOEGDE WAARDE (OMZETBELASTING)/ KANSSPELBELASTING

Voor kansspelen in de zin van de Wet op de kansspelbelasting is Holland Casino vrijgesteld van omzetbelasting. Hierover wordt kansspelbelasting geheven. De horeca-activiteiten van Holland Casino zijn betrokken in de heffing van omzetbelasting. De aftrek van voorbelasting voor de gemeenschappelijke baten en lasten is daarom nog maar in beperkte mate mogelijk. De investeringen en kosten, voor zover de aftrek van voorbelasting geheel of gedeeltelijk is uitgesloten, worden daarom inclusief omzetbelasting geactiveerd dan wel in de rekening van baten en lasten opgenomen.

VENNOOTSCHAPSBELASTING

Holland Casino is vanaf de oprichtingsdatum niet onderworpen aan vennootschapsbelasting. Vanaf 2016 gaat dit veranderen en zal Holland Casino ook vennootschapsbelasting moeten gaan betalen.

GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN HET KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld op basis van de indirecte methode.

TOELICHTING OP DE BALANS

in duizenden euro, tenzij anders aangegeven

1. IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

	Aanschafwaarde		Cumulatieve afschrijvingen		Boekwaarde
Stand per 31 december 2014					
Ontwikkelingskosten	10.327		-8.378		1.949
Software	2.135		-2.094		41
Totaal	12.462		-10.472		1.990
	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Desinvesteringen	Boekwaarde
Mutaties					
Ontwikkelingskosten	1.360	-	-737	-	623
Software	-	-	-41	-	-41
Totaal	1.360	-	-778	-	582
	Aanschafwaarde		Cumulatieve afschrijvingen		Boekwaarde
Stand per 31 december 2015					
Ontwikkelingskosten	11.687		-9.115		2.572
Software	2.135		-2.135		-
Totaal	13.822		-11.250		2.572

Onder de aanschafwaarde per 31 december 2015 is een bedrag van 10,7 miljoen euro aan volledig afgeschreven activa opgenomen.

TOELICHTING OP DE BALANS

in duizenden euro, tenzij anders aangegeven

2. MATERIËLE VASTE ACTIVA

	Aanschafwaarde		Cumulatieve afschrijvingen		Boekwaarde	
Stand per 31 december 2014						
Terreinen en gebouwen	100.939		-66.234		34.705	
Verbouwingen	74.893		-59.648		15.245	
Installaties	118.596		-87.075		31.521	
Overige vaste bedrijfsmiddelen	222.537		-179.912		42.625	
Activa in uitvoering	4.700		-		4.700	
Totaal	521.665		-392.869		128.796	
	Investerings	Activa in uitvoering in gebruik	Desinvesteringen / activa niet langer in gebruik	Afschrijvingen	Desinvesteringen / activa niet langer in gebruik	Boekwaarde
Mutaties						
Terreinen en gebouwen	-	-	-	-3.541	-	-3.541
Verbouwingen	702	-	-7.035	-3.957	6.972	-3.318
Installaties	4.368	93	-10.877	-8.133	10.659	-3.890
Overige vaste bedrijfsmiddelen	12.601	3.448	-41.928	-18.927	41.530	-3.276
Activa in uitvoering	7.276	-3.541	-	-	-	3.735
Totaal	24.947	-	-59.840	-34.558	59.161	-10.290
	Aanschafwaarde		Cumulatieve afschrijvingen		Boekwaarde	
Stand per 31 december 2015						
Terreinen en gebouwen	100.939		-69.775		31.164	
Verbouwingen	68.560		-56.633		11.927	
Installaties	112.180		-84.549		27.631	
Overige vaste bedrijfsmiddelen	196.658		-157.309		39.349	
Activa in uitvoering	8.435		-		8.435	
Totaal	486.772		-368.266		118.506	

Onder 'activa in uitvoering' zijn uitgaven in investerings- en verbouwingsactiviteiten opgenomen. Overige verplichtingen zijn verantwoord onder 'niet in de balans opgenomen verplichtingen'. Onder de aanschafwaarde per 31 december 2015 is een bedrag van 167,8 miljoen euro aan volledig afgeschreven activa opgenomen. Subsidies op investeringsprojecten worden in mindering gebracht op de desbetreffende vaste activa.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

In 2002 is een 40 procent-aandelenbelang verworven in Gaming Support B.V., statutair gevestigd te Rotterdam. De historische verkrijgingsprijs is 4,6 miljoen euro. In 2012 is de deelneming afgewaardeerd met 3,5 miljoen euro. Voor 2015 bestonden geen indicaties voor een verdere afwaardering van dit belang.

3. FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Boekwaarde per 31 december 2014	1.050
Mutatie waardering	-
Boekwaarde per 31 december 2015	1.050

Holland Casino heeft, ondanks het 40 procent-aandelenbelang, geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid van de deelneming.

OVERIGE VORDERINGEN

4. NOG NIET GEAMORTISEERDE FEES

	2015	2014
Nog niet geamortiseerde fees	887	-
	887	-

In 2015 zijn kosten gemaakt in verband met een nieuwe kredietfaciliteit. Kosten verband houdende met financieringen, voor zover geen reguliere rente, worden geamortiseerd over de resterende looptijd op basis van de effectieve interestmethode. Het kortlopende deel wordt verantwoord onder 'Vorderingen en overlopende activa'.

VLOTTENDE ACTIVA

5. VOORRADEN

	2015	2014
Vorraden	899	673
	899	673

De voorraden betreffen verbruiksartikelen en grondstoffen ten behoeve van de horeca-activiteiten, artikelen voor prijzen in natura bij de speelautomaten en andere voorraden zoals brochures.

6. VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA

	2015	2014
Debiteuren	529	1.118
Te ontvangen van creditcardmaatschappijen	346	420
Belastingen	910	-
Diverse vorderingen	616	684
Vooruitbetaalde kosten	3.162	2.468
Nog niet geamortiseerde fees	236	-
	5.799	4.690

7. LIQUIDE MIDDELEN

	2015	2014
Gelden onderweg	3.092	2.980
Geldvoorraad casino's	30.307	29.502
Banktegoeden	62.785	45.227
	96.184	77.709

Ten behoeve van de voortgang van het spel wordt de benodigde geldvoorraad in de casino's aangehouden.

De 'gelden onderweg' zijn gelden die nog bijgeschreven moeten worden op de bankrekening.

Ultimo 2015 zijn alle liquide middelen vrij beschikbaar.

EIGEN VERMOGEN

8. EIGEN VERMOGEN

	Stichtingskapitaal	Wettelijke reserve	Overige reserve*	Resultaat boekjaar	Totaal
Stand per 31 december 2013	-	1.673	41.277	-	42.950
Mutatie wettelijke reserve	-	276	-276	-	-
Resultaat boekjaar	-	-	-	11.953	11.953
Resultaatbestemming	-	-	11.953	-11.953	-
Stand per 31 december 2014	-	1.949	52.954	-	54.903
Stand per 31 december 2014	-	1.949	52.954	-	54.903
Mutatie wettelijke reserve	-	623	-623	-	-
Resultaat boekjaar	-	-	-	67.309	67.309
Resultaatbestemming	-	-	40.028	-40.028	-
Afdracht aan de Staat	-	-	-	-27.281	-27.281
Stand per 31 december 2015	-	2.572	92.359	-	94.931

Het Eigen Vermogen van Holland Casino bestaat uit stichtingskapitaal en een winstreservering. Het stichtingskapitaal betreft het bij de oprichting op 22 januari 1974 gestorte kapitaal van honderd gulden (45 euro). Conform artikel 17 van de Beschikking casinospelen 1996 alsmede artikel 14 van de Statuten van Holland Casino is uit de netto-opbrengst van de gezamenlijke speelcasino's een reservering betreffende het Eigen Vermogen gevormd, die is geclassificeerd als 'overige reserve'. Over 2015 wordt er 27,3 miljoen euro winst afgedragen aan het ministerie van Financiën. Het nettobedrijfsresultaat na winstafdracht zal aan het Eigen Vermogen worden toegevoegd in overeenstemming met de bepaling inzake resultaatbestemming zoals opgenomen in de overige gegevens van dit jaarverslag.

* De overige reserve bestaat geheel uit vrij besteedbaar vermogen, aangezien geen bestemmingsfonds en bestemmingsreserve zijn bepaald.

VOORZIENINGEN

9. VOORZIENINGEN

	Ontmantelingskosten	Personeelsbeloningen	Reorganisatie	Voorziening AOV-uitkeringen	Verlieslatende contracten	Totaal
Stand per 31 december 2014	2.904	4.283	9.742	718	669	18.316
Dotatie/vrijval	169	1.863	-461	26	-	1.597
Onttrekkingen	-	-255	-8.528	-	-324	-9.107
Stand per 31 december 2015	3.073	5.891	753	744	345	10.806

De voorziening ontmantelingskosten is gevormd voor de voorgenomen sluiting en ontmanteling van het huidige pand van Holland Casino Utrecht.

De voorziening personeelsbeloningen is gevormd voor toekomstige jubileumuitkeringen.

De dotatie in de voorziening is voornamelijk het gevolg van de toevoeging van de jubileumuitkeringen bij 40 dienstjaren (1,5 miljoen euro). Verder is de disconteringsvoet verhoogd van 1,4 procent in 2014 naar 1,6 procent in 2015. De onttrekkingen hebben betrekking op de daadwerkelijk betaalde jubileumuitkeringen in 2015.

Vanaf 2008 is een voorziening gecreëerd voor de te verwachten kosten voortvloeiend uit de ingezette reorganisatie (2008 t/m 2014: 113,8 miljoen euro). In 2015 is 0,5 miljoen euro vrijgevallen en is in totaal 8,5 miljoen euro betaald ten laste van deze voorziening. Naar verwachting wordt het resterende deel van de voorziening afgewikkeld in de periode 2016 en 2017.

De voorziening voor verlieslatende contracten is gevormd voor de te verwachten kosten voortvloeiend uit de beëindiging van het huurcontract van de locaties Hoofdweg 616 te Hoofddorp en Max Euweplein 36 te Amsterdam. Ultimo 2015 betrof dit enkel nog Hoofdweg 616 te Hoofddorp.

De voorziening AOV-uitkeringen is gevormd voor werknemers die onder de oude verzekering vallen. Deze verzekering keert AOV uit totdat de werknemer 65 jaar wordt.

De voorziening reorganisatie heeft grotendeels een kortlopend karakter, de overige voorzieningen zijn langlopend.

LANGLOPENDE SCHULDEN

10. LANGLOPENDE SCHULDEN

	2015	2014
Bankschuld	-	37.500
Nog niet geamortiseerde fees	-	-340
Rentederivaten		
Deutsche Bank	-	2.567
ING	-	3.683
	-	43.410

BANKSCHULD

Er zijn geen bankleningen ultimo boekjaar. In juli 2015 is de term loan volledig afgelost.

De interestlast in verhouding tot de gemiddelde bankschuldpositie bedraagt 6,49 procent (2014: 5,72 procent).

De kredietfaciliteit ultimo 2015 bedraagt 140 miljoen euro (ultimo 2014: 122,5 miljoen euro) en bestaat uit een ancillary facility (30 miljoen euro) en een revolving credit facility (110 miljoen euro). De rente wordt bepaald door EURIBOR + margin (tussen 0,95 en 2,0 procent).

De beschikbare kredietruimte ultimo 2015 bedraagt 132,5 miljoen euro (ultimo 2014: 72,5 miljoen euro).

Er is een aantal convenanten opgesteld, waaronder de Net Senior Debt to EBITDA-ratio. In de bankconvenanten wordt ook een koppeling gemaakt met de investeringsplannen en welk deel hiervan uit eigen middelen dient te worden voldaan.

Aan al deze convenanten is in 2015 voldaan.

Er is een aantal zekerheden verschaft met betrekking tot de kredietfaciliteit, te weten:

- ◇ Eerste hypotheek casino Breda;
- ◇ Eerste hypotheek casino Enschede;
- ◇ Eerste hypotheek casino Scheveningen;
- ◇ Eerste hypotheek casino Valkenburg;
- ◇ Verpanding alle bankrekeningen van Holland Casino.

MUTATIE WAARDERING

Amortisatie fees lange termijn

Kosten die gemaakt zijn in verband met een nieuwe kredietfaciliteit, kosten verband houdende met financieringen, voor zover geen reguliere rente, worden in aftrek gebracht op de verplichtingen van de uitstaande leningen en geamortiseerd over de resterende looptijd op basis van de effectieve interestmethode. In 2015 was er geen uitstaande lening, dus worden deze kosten onder 'overige vorderingen' verantwoord.

Rentederivaten

In 2015 zijn alle rentederivaten afgewikkeld. De 'closing' bedragen zijn in oktober 2015 betaald aan de banken.

RENTEDERIVATEN						
Tegenpartij	van	tot	Notioneel bedrag ultimo (in euro)	Variabele rente	Vaste rente (in procent)	waarde bij 'closing' (in euro)
1. DB	29-10-13	30-10-17	11.308.242	3 maands Euribor	7,73	-2.576.000
2. ING	29-10-13	30-10-17	21.001.020	n.v.t.	7,14	-4.396.700
3. ING	29-10-13	30-10-17	21.001.020	3 maands Euribor	0,59	-391.750
						-7.364.450

KORTLOPENDE SCHULDEN

11. AF TE DRAGEN WINST		
	2015	2014
Af te dragen winst	27.281	-
	27.281	-

Over 2015 is met het ministerie van Financiën afgesproken dat een deel van de winst wordt afgedragen. Deze afdracht wordt berekend volgens een staffel en is afhankelijk van het solvabiliteitsratio.

12. BELASTINGEN

	2015	2014
Belastingen		
Kansspelbelasting	12.684	12.857
Omzetbelasting	-	33
Loonheffing	4.560	10.233
	17.244	23.123

13. SCHULDEN AAN KREDIETINSTELLINGEN

	2015	2014
Rentederivaten		
Deutsche Bank	-	1.400
ING	-	3.043
Schulden aan kredietinstellingen	-	4.592
	-	9.035

14. DIVERSE SCHULDEN

	2015	2014
Crediteuren	18.759	13.324
Schulden aan Gaming Support	1.336	429
Vakantiedagen, vakantietoelagen en salarissen	19.551	18.800
Schuld aan Pensioenfondsen	1.774	3.775
Jackpots	8.336	8.738
Mancoverplichting	2.544	2.341
Nog te betalen investeringen	6.835	2.189
Nog te betalen kosten	10.070	10.423
Overige schulden	6.430	6.102
	75.635	66.121

15. NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN

HUUR

Het totaalbedrag van met derden aangegane huurverplichtingen (op basis van huidige prijsniveau) van onroerende zaken bedraagt in totaal 90,2 miljoen euro (2014: 75,9 miljoen euro). Hiervan vervalt binnen één jaar 11,2 miljoen euro, tussen één en vijf jaar 28,9 miljoen euro en na vijf jaar 50,1 miljoen euro. De vervaldatum van deze overeenkomsten lopen tot uiterlijk 31 december 2032.

LEASE

Sinds 2014 leaset Holland Casino speelautomaten waarvoor operationele leaseverplichtingen worden aangegaan voor een periode van maximaal vijf jaar. De resterende verplichting van deze speelautomaten bedraagt 34,3 miljoen euro (2014: 24,6 miljoen euro), waarvan 8,3 miljoen euro binnen één jaar vervalt.

Holland Casino maakt gebruik van leaseauto's waarvoor operationele leaseverplichtingen worden aangegaan voor een periode van maximaal vijf jaar. De resterende verplichting van deze leaseauto's bedraagt 1,7 miljoen euro (2014: 1,1 miljoen euro), waarvan 0,7 miljoen euro binnen één jaar vervalt.

OVERIGE VERPLICHTINGEN

In 2014 is Holland Casino een contract aangegaan met KPN voor ICT-diensten. Deze verplichting loopt 5 jaar en bedraagt per jaareinde 14,2 miljoen euro (vorig jaar 18,7 miljoen euro), waarvan 4,1 miljoen euro binnen één jaar vervalt.

Ten slotte heeft Holland Casino in 2011 een overeenkomst afgesloten inzake de levering en het onderhoud van multifunctionele afdruck-apparatuur en software. Hiervoor is een leaseverplichting aangegaan voor een periode van vijf jaar. De resterende verplichting van deze multifunctionele afdruckapparatuur en software bedraagt 0,1 miljoen euro, waarvan 0,1 miljoen euro binnen één jaar vervalt.

INKOOPVERPLICHTINGEN

Holland Casino heeft diverse lopende inkoopverplichtingen uit hoofde van de reguliere bedrijfsuitoefening.

BANKGARANTIE

In totaal is er voor 7,0 miljoen euro (2014: 6,0 miljoen euro) aan bankgaranties afgegeven (waaronder 6,0 miljoen euro op voorschrift van De Nederlandsche Bank en 1,0 miljoen euro voor de huur van het pand in Amsterdam).

INVESTERINGEN

Voor investeringsprojecten zijn per balansdatum verplichtingen aangegaan voor circa 6,6 miljoen euro (2014: 4,1 miljoen euro).

JURIDISCHE GESCHILLEN

Holland Casino heeft per balansdatum diverse juridische geschillen lopen, waarvan de uitkomst onzeker is en de mogelijke schade niet betrouwbaar is in te schatten.

FINANCIËLE INSTRUMENTEN

In 2015 zijn alle rentederivaten afgewikkeld, er zijn ook geen niet in de balans opgenomen derivaten.

TOELICHTING OP DE REKENING VAN BATEN EN LASTEN

in duizenden euro, tenzij anders aangegeven

BATEN

16. TRONCOPBRENGST/TIPS		
	2015	2014
Troncopbrengst	21.557	20.688
Tips	1.220	1.162
	22.777	21.850

De ontvangen tronc en fooiengelden worden gestort op de bankrekening van Stichting Beheer Fooiengelden Holland Casino. Na afloop van een kalendermaand wordt het saldo, ten behoeve van de uitkering krachtens de fooienregeling zoals opgenomen in de cao, overgemaakt naar de bankrekening van Holland Casino.

17. HORECAOPBRENGST		
	2015	2014
Horeca (bruto)	39.946	34.249
Uitbestede horeca	1.313	1.017
Verstrekingen aan gasten (tegen verkoopprijs)	-20.795	-14.059
	20.464	21.207

18. OVERIGE OPBRENGSTEN		
	2015	2014
Parkeergelden	2.336	2.353
Koersresultaten	921	940
Overige	219	262
	3.476	3.555

19. KANSSPELBELASTING		
	2015	2014
Kansspelbelasting	152.967	137.069
	152.967	137.069

De opbrengst Tafelspelen en Speelautomaten is onderhevig aan kansspelbelasting. Het tarief bedraagt 29 procent van de opbrengst.

LASTEN

20. PERSONEELSKOSTEN		
	2015	2014
Salarissen	154.488	156.379
Verloning WAO/WIA	295	418
Sociale lasten	20.668	21.747
Pensioenlasten	14.931	18.289
Indirecte personeelskosten	9.778	6.991
Kosten jubileumuitkeringen	1.911	233
	202.071	204.057

SOCIALE LASTEN

Hieronder is opgenomen het werkgeversaandeel sociale lasten voor 12,3 miljoen euro (2014: 12,4 miljoen euro). Verder vallen hieronder de kosten voor de zorgwet voor 8,4 miljoen euro (2014: 9,3 miljoen euro).

PENSIOENLASTEN

Dit betreft de werkgeverspremie die in het boekjaar verschuldigd is.

KOSTEN JUBILEUMUITKERINGEN

Dit betreft met name (1,5 miljoen euro) een eenmalige last in verband met de opname van toekomstige jubileumuitkeringen voor 40 jaar dienstverband.

PERSONEELSBEZETTING

In 2015 waren er gemiddeld 3.081 medewerkers (2014: 3.128 medewerkers) in dienst van Holland Casino (exclusief stand-by medewerkers en stagiaires). De verdeling over de afdelingen was als volgt:

PERSONEELSBEZETTING PER AFDELING (GEMIDDELDE)		
	2015	2014
Tafelspelen	1.299	1.268
Speelautomaten	227	221
Horeca	413	392
Overige	1.142	1.247
	3.081	3.128

BEZOLDIGING BESTUURDERS EN COMMISSARISSEN HOLLAND CASINO

		2015	2014
Bestuurders			
W.J.M. van den Dijssel (tot 1-8-2015)**	vast salaris	154,1	264,3
		154,1	264,3
Mevr. drs. A.M.J.H. de Kleijn	vast salaris ****	216,1	200,0
	variabel salaris *	51,6	25,0
	pensioenlasten en compensatie pensioen ***	33,1	31,7
		300,8	256,7
N.M.A.M. Leise (tot 1 april 2014)	vast salaris	-	47,0
	variabel salaris *	-	11,8
	pensioenlasten	-	7,4
		-	66,2
Commissarissen			
Drs. A. Schouwenaar	commissarisvergoeding	28,5	28,5
Mevr. drs. A.E.J.M. Schaapveld	commissarisvergoeding	20,5	20,5
	commissievergoeding	2,8	2,8
Mr. W.F.C. Stevens	commissarisvergoeding	20,5	20,5
Mevr. drs. M.M. van Zuijlen	commissarisvergoeding	20,5	20,5
	commissievergoeding	2,0	2,0
Mr. P.Roks (v.a. 17 november 2014)	commissarisvergoeding	20,5	2,6
		115,3	97,4

De commissarisvergoeding is inclusief onkostenvergoeding.

- * Variabele salarissen zijn gebaseerd op het huidige boekjaar, betaling vindt plaats in het volgende boekjaar.
- ** Per 1 augustus 2015 heeft Willem-Jan van den Dijssel zijn contract met Holland Casino beëindigd. Er is geen vertrekvergoeding betaald. De bedragen zijn exclusief BTW.
- *** Vanaf 2015 geldt een maximum pensioengrondslag van 100.000 euro.
- **** Inclusief 9.875 euro additionele vergoeding als gevolg van het waarnemen van de CEO taken en op basis van het beloningsbeleid van Holland Casino.

21. OPERATIONELE KOSTEN

	2015	2014
Bedrijfskosten	56.807	46.906
Huisvestingskosten	26.833	28.799
Marketingkosten	15.603	12.945
Automatiseringskosten	16.576	12.602
Overige	587	723
	116.406	101.975

In de bedrijfskosten is het honorarium van Deloitte Accountants B.V. begrepen voor een bedrag van 254.000 euro (2014: 221.000 euro), waarvan 215.000 euro voor de controle van de jaarrekening (2014: 208.000 euro) en 39.000 euro voor andere controlegerelateerde opdrachten (2014: 13.000 euro). Het honorarium voor andere niet-controleopdrachten van Deloitte is in 2015 nihil (2014: nihil).

In de bedrijfskosten is een bedrag van 9,3 miljoen euro verantwoord ten aanzien van gemaakte leasekosten (2014: 2,8 miljoen euro). Dit betreft met name speelautomaten ad 8,2 miljoen euro (2014: 1,6 miljoen euro).

22. AFSCHRIJVINGEN

	2015	2014
Afschrijvingen materiële vaste activa	34.558	36.454
Boekwaarde desinvesteringen materiële vaste activa	679	2.489
Opbrengst verkopen materiële vaste activa	-58	-255
Afschrijvingen immateriële vaste activa	778	795
	35.957	39.483

23. BIJZONDERE BATEN EN LASTEN

	2015	2014
Kosten voor reorganisatie	-461	22.927
	-461	22.927

24. FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

	2015	2014
Interestlasten	1.380	2.685
Dotatie jubileumvoorziening	-48	421
Amortisatie financial fees	809	408
Oprenting/ Discontering voorziening ontmantelingskosten	108	465
Interestbaten	-37	-73
Ontvangen dividend	-240	-200
Per saldo last	1.972	3.706

Het afnemen van de schuldpositie in 2015 heeft geleid tot een afname van de interestlasten tot 1,4 miljoen euro over 2015 (2014: 2,7 miljoen euro). Voor verdere toelichting met betrekking tot de financiering en de financieringslasten wordt verwezen naar noot 10.

BEPALING INZAKE RESULTAATBESTEMMING

Per 1 april 2006 zijn de Beschikking casinospelen 1996 en de Statuten van Holland Casino gewijzigd. Een en ander vormt het sluitstuk van de overdracht van beleidsverantwoordelijkheid voor casinospelen door de minister van Economische Zaken alsmede het door de ministeries van Justitie en Financiën gewenste onderscheid tussen beheer en beleid. Ten aanzien van de winstbestemming zijn de artikelen 17 van de Beschikking casinospelen en 14 van de Statuten relevant.

ARTIKEL 17 BESCHIKKING CASINOSPELEN

- 17.1** De netto-opbrengst van alle krachtens deze vergunning georganiseerde activiteiten, zijnde het verschil tussen de bruto-opbrengst en de som van de voor prijzen bestemde bedragen en de exploitatiekosten, wordt, nadat ten laste daarvan nog een eventuele door de minister van Financiën goed te keuren reservering ten behoeve van het eigen vermogen is gebracht en voor zover de liquiditeit zulks toelaat, afgedragen aan de Staat.
- 17.2** De stichting zendt binnen één maand na het einde van elk kwartaal aan de minister van Financiën en aan het college een verslag betreffende het financiële verloop, alsmede andere door de minister noodzakelijk geachte gegevens.
- 17.3** De stichting verstrekt desgevraagd aan de minister alle gevraagde inlichtingen, desgewenst voorzien van een accountantsverklaring.

ARTIKEL 14 STATUTEN

- 14.1** Uit de netto-opbrengst van de gezamenlijke speelcasino's kan ten behoeve van de continuïteit van de exploitatie een reservering ter vorming van een Eigen Vermogen worden gevormd. De omvang van het Eigen Vermogen wordt aan de hand van een voorstel van de Raad van Commissarissen door de minister van Financiën vastgesteld.
- 14.2** De aan de Staat der Nederlanden toekomende netto-opbrengst van de gezamenlijke speelcasino's, waarin de resultaten van de onderscheidende speelcasino's zijn gecompenseerd, wordt, voor zover de liquiditeit dit toelaat, binnen zes weken na het einde van elk kalenderkwartaal afgedragen. De hoogte van de afdracht wordt, met inachtneming van de conform het bepaalde in lid 1 vastgestelde omvang van het Eigen Vermogen van de stichting, aan de hand van een voorstel van de Raad van Commissarissen, door de minister van Financiën vastgesteld. De aan het einde van het boekjaar nog niet afgedragen netto-opbrengst over dat boekjaar wordt uiterlijk binnen één maand na de vaststelling van de jaarrekening afgedragen, met inachtneming van de conform het bepaalde in lid 1 vastgestelde omvang van het Eigen Vermogen.
- 14.3** Het Bestuur zendt binnen één maand na het einde van elk kwartaal aan de minister van Financiën een verslag betreffende het financiële verloop, alsmede andere door hem noodzakelijk geachte gegevens, over dat kwartaal.

Een regeling in verband met verliezen is niet opgenomen in deze statuten. In geval van verliezen worden deze in mindering op het Eigen Vermogen gebracht. Een eventueel negatief Eigen Vermogen wordt jaarlijks verminderd met het positieve nettobedrijfsresultaat over het boekjaar.

Met het ministerie van Financiën is afgesproken dat Holland Casino over 2015 een deel van de winst gaat afdragen. De winst na winstafdracht wordt toegevoegd aan het Eigen Vermogen. Deze afspraak is in de jaarrekening verwerkt.

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die verdere toelichting behoeven.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het Bestuur en de Raad van Commissarissen van de Nationale Stichting tot Exploitatie van Casinospelen in Nederland

VERKLARING OVER DE JAARREKENING 2015

ONS OORDEEL

Wij hebben de jaarrekening 2015 van Nationale Stichting tot Exploitatie van Casinospelen in Nederland ("Holland Casino") te 's-Gravenhage gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Holland Casino op 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met Titel 9 van Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek ("BW").

De jaarrekening, zoals opgenomen op pagina 76 tot en met 99 van het jaarverslag, bestaat uit:

- ♦ De balans per 31 december 2015.
- ♦ De rekening van baten en lasten over 2015.
- ♦ De toelichting met een overzicht van de belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

DE BASIS VOOR ONS OORDEEL

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van Holland Casino zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten ("ViO") en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants ("VGBA").

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

MATERIALITEIT

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 4,0 miljoen. De materialiteit is gebaseerd op 4% van de EBITDA zoals vermeld op pagina 32 van het jaarverslag. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Dit geldt bijvoorbeeld voor de toelichting van de bezoldiging bestuurders en de balanspost liquide middelen.

Wij zijn met het Bestuur en de Raad van Commissarissen overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 200 duizend rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

DE KERNPUNTEN VAN ONZE CONTROLE

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de Raad van Commissarissen gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dit kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Geld, geldwaarden en kassierfuncties

Vanwege de significante hoeveelheid chartaal geld in omloop is een kernpunt van onze controle het vaststellen van de juist- en volledigheid van de voorraden geld en geldwaarden in beheer bij kassier functionarissen in de casino vestigingen en de gevolgen voor de opbrengstverantwoording. Onze werkzaamheden waren voornamelijk gericht op: het evalueren van de effectieve werking van interne beheersmaatregelen met betrekking tot de bewaring van geld, geldwaarden en het toezicht op de geldverwerking.

Gedurende het jaar hebben wij op onaangekondigde momenten inventarisaties van geld en geldwaarden bijgewoond. Daarnaast hebben wij de aansluiting van de financiële administratie met de opgemaakte kasstukken vastgesteld.

Relevante informatie over dit kernpunt is opgenomen in de grondslagen voor resultaatbepaling van Holland Casino, in noot 7 van de toelichting op de jaarrekening en in het overzicht met de belangrijkste risico's zoals opgenomen op pagina 71 van het verslag van het Bestuur.

Herfinanciering

Holland Casino heeft in het boekjaar 2015 de voormalige kredietfaciliteit geherfinancierd en is een nieuwe kredietfaciliteit aangegaan. Als gevolg daarvan zijn de rentederivaten afgewikkeld en hiermee is ook de toepassing van kostprijshedge accounting beëindigd. Daarnaast zijn de gekapitaliseerde financieringskosten gerelateerd aan de voormalige kredietfaciliteit versneld afgeschreven ten laste van het resultaat.

Onze werkzaamheden hebben zich voornamelijk gericht op de afwikkeling van de rentederivaten en de juiste en volledige verwerking hiervan in de balans en het kasstroomoverzicht. Wij hebben tevens beoordeeld dat betaalde financieringskosten juist zijn verwerkt door middel van kapitalisatie op de balans en worden geamortiseerd over de looptijd van de kredietfaciliteit.

Onzorgvuldigheden in de onkostendeclaraties interim bestuursvoorzitter

In opdracht van de Raad van Commissarissen hebben wij, afgelopen boekjaar, werkzaamheden verricht naar een interne inventarisatie van gedeclareerde onkosten van de toenmalige interim bestuursvoorzitter. Uit deze reguliere controle bleek dat, in strijd met interne richtlijnen, privé uitgaven waren gedaan met de zakelijke creditcard. De uitkomsten van onze werkzaamheden naar de geconstateerde onzorgvuldigheden hebben wij tevens gebruikt als basis voor een evaluatie van de impact hiervan op onze controle aanpak. Over de bevindingen naar aanleiding van onze werkzaamheden hebben wij verslag uitgebracht aan de Raad van Commissarissen.

Wij hebben geconcludeerd dat er geen aanleiding was om onze risico-inschatting te herzien danwel dat aanvullende werkzaamheden in

het kader van onze jaarrekeningcontrole noodzakelijk waren. Onze conclusie is mede gebaseerd op de feiten en omstandigheden zoals toegelicht in het verslag van het Bestuur op pagina 72.

VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN HET BESTUUR EN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN VOOR DE JAARREKENING

Het Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening en voor het opstellen van het verslag van het Bestuur, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het Bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het Bestuur afwegen of Holland Casino in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het Bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het Bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen, of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden, waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of Holland Casino haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening. De Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor het uitvoeren van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van Holland Casino.

ONZE VERANTWOORDELIJKHEDEN VOOR DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraude ontdekken.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ♦ Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- ♦ Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van Holland Casino.
- ♦ Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen van het Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- ♦ Het vaststellen dat de door het Bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, alsmede het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel

belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven.

- ◇ Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- ◇ Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de Raad van Commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de Raad van Commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de Raad van Commissarissen hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

VERKLARING BETREFFENDE OVERIGE DOOR WET- OF REGELGEVING GESTELDE VEREISTEN

Verklaring betreffende het verslag van het Bestuur en de overige gegevens.

Wij vermelden op basis van de wettelijke verplichtingen onder Titel 9 Boek 2 BW (betreffende onze verantwoordelijkheid om te rapporteren over het verslag van het Bestuur en de overige gegevens):

- ◇ Dat wij geen tekortkomingen hebben geconstateerd naar aanleiding van het onderzoek of het verslag van het Bestuur, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld en of de door Titel 9 Boek 2 BW vereiste overige gegevens zijn toegevoegd.
- ◇ Dat het verslag van het Bestuur, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

BENOEMING

Wij zijn benoemd als extern accountant voor het boekjaar 2015 door het Ministerie van Financiën op voordracht van de Raad van Commissarissen op 15 oktober 2015. Sinds 2002 voert Deloitte Accountants B.V. de jaarrekeningcontrole uit als externe accountant van Holland Casino.

Amsterdam, 6 april 2016

R.A. Graaf RA

Deloitte Accountants B.V.

